

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра міжнародних відносин і дипломатичної служби

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
міжнародних відносин
проф. Мальський М.З.
_____ 08 _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ»

Рівень вищої освіти - другий (магістерський рівень)

Ступінь вищої освіти - магістр

Галузь знань - 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність - 291 «Міжнародне відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма - «Зовнішня політика і національна безпека»

Факультет міжнародних відносин

Львів 2024

Робоча програма «Аналіз і прогнозування зовнішньої політики» для студентів другого (магістерського) рівня підготовки галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2024.

Розробник: Пик С. М., к. політ. н., доцент кафедри міжнародних відносин і дипломатичної служби.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин і дипломатичної служби (протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.)

В.о. завідувача кафедри міжнародних відносин
і дипломатичної служби (доц. Романюк Р.Й.)

«30» серпня 2024 року

Схвалено Вченою радою факультету міжнародних відносин.
Протокол № від “ ” _____ 2024 року

Голова Вченої ради (проф. Мальський М.З.)
“ ” _____ 2024 року

© Пик С. М., 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 29 Міжнародні відносини <hr/> Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	<u>Нормативна</u>	
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Магістр</u>	16 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	78 год.
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 1:1,8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета.

Нормативний курс «Аналіз і прогнозування зовнішньої політики» викладається на факультеті міжнародних відносин ЛНУ імені Івана Франка для студентів магістерської програми, які навчаються за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Мета курсу: сформувати у студентів знання про зовнішню політику держави як основну складову міжнародних відносин і виробити вміння прогнозувати можливі тенденції розвитку зовнішньої політики держави, виходячи з поточної ситуації.

2.2. Завдання.

У результаті вивчення нормативного курсу студенти повинні

знати:

- теоретичні засади зовнішньої політики, а саме: її сутність, структуру, типи, функції, механізм вироблення і реалізації;
- основні складові Аналізу зовнішньої політики як наукової дисципліни та механізми їхніх взаємодій.

уміти:

- на історичних прикладах застосовувати теоретичні знання, набуті внаслідок вивчення Аналізу зовнішньої політики;
- обґрунтовано аналізувати сучасні міжнародні процеси, явища, ситуації і прораховувати перспективи їхнього розвитку з огляду на зовнішньополітичний курс залучених до них держав.

В процесі вивчення дисципліни забезпечуються наступні **загальні компетенції:**

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК11. Здатність здійснювати дослідження та/або запроваджувати інновації у галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

ПРН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини

ПРН3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики

ПРН4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав

ПРН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав

ПРН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку

ПРН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем

ПРН8. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово, з професійних і наукових питань

ПРН9. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

ПРН12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

ПРН13. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем

ПРН15. Планувати та здійснювати дослідження проблем міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій з використанням сучасних наукових методів, збирати та аналізувати необхідну інформацію, аргументувати висновки, презентувати результати

ПРН16. Оцінювати міжнародні події, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
		л	с	лаб	інд.	с.р.
	Змістовий модуль 1					
Тема 1. Аналіз зовнішньої політики: основні аспекти	8	2	2			4
Тема 2. Виконавці зовнішньої політики	10	2	2			6
Тема 3. Процес прийняття рішень у зовнішній політиці	10	2	2			6
Тема 4. Імплементация рішень у зовнішній політиці	10	2	2			6
Змістовий модуль 2						
Тема 5. Зовнішня політика і транснаціональні актори	10	2	2			6
Тема 6. Внутрішні чинники життєдіяльності держави та їх вплив на зовнішню політику	10	2	2			6
Тема 7. Зовнішня політика і громадянське суспільство. Групи інтересів	10	2	2			6
Тема 8. Особливості сучасної зовнішньої політики	10					10
Тема 9. Прогностична функція Аналізу зовнішньої політики	12	2	2			8
Усього годин	90	16	16			58

4. Основна та додаткова література навчальної дисципліни

Основна література:

1. Alden Ch., Aran A. Foreign Policy Analysis. New approaches, 2d ed. London, N. Y.: Routledge, 2017.
2. Hill C. The Changing Politics of Foreign Policy. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
3. Hudson V. M. Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.
4. Morin J. F., Paquin J. Foreign Policy Analysis. A Toolbox. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.
5. Rethinking Foreign Policy Analysis. States, Leaders, and the Microfoundations of Behavioral International Relations / ed. by S. G. Walker, A. Malici, M. Schafer. London, N. Y.: Routledge, 2011.
6. Routledge Handbook of Foreign Policy Analysis Methods / ed. by P. A. Mello, F. Ostermann. London, N. Y.: Routledge, 2023.

Додаткова література:

1. Андрусів В.В. Прогноз в політиці: розуміння, предмет, методологія здійснення. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: зб. матеріалів / за ред. М. М. Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006.
2. Ващенко К. О. Політичний аналіз і прогноз в сучасній Україні. К.: Логос, 2008.
3. Ващенко К. О. Специфіка прогностичного забезпечення міжнародної політики // Політологічний вісник: зб. наук. праць. Вип. 37. К.: «ІНТАС», 2008.
4. Ващенко К. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1.
5. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування: навч. посібник. К.: МАУП, 2005.
6. Горбатенко В. Принципи, методи і основні етапи політичного прогнозування // Людина і політика. 2003. № 5.
7. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. К.: Либідь, 1998.
8. Зажигаєв Б. В. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики: навч. посібн. К.: КиМУ, 2010.
9. Зовнішньополітичні доктрини і стратегії: навч. посібн. / М. Г. Капітоненко, Г. М. Перепелиця, С. П. Галака та ін.; за ред. Г. М. Перепелиці. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021.
10. Іжнін І., Пик С., Поліщук К. Міжнародні конфлікти: підручник. Львів: ЛНУ, 2019.

11. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги - XXI. 2019.
12. Коваленко А. Політичний аналіз і прогнозування. К.: Науковий світ, 2002.
13. Копиленко М. Л., Чумак В. М. Внутрішні фактори зовнішньої політики. – К.: НІСД, 1997.
14. Мадісон В. В., Шахов В. А. Політологія міжнародних відносин. К.: Либідь, 1997.
15. Мальський М., Занько Ю., Мацях М. Проблеми наукового дефініювання та особливості наукової інтерпретації поняття зовнішньої політики // Вісник Львівського університету. Серія міжнар. відносини. 2004. Вип. 11.
16. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин: підручник. 4-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2011.
17. Митко А.М. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері // Наук. вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1.
18. Міщенко А. Б. Зовнішня політика крізь призму громадської думки // Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. 2018. №1.
19. Пасічник В. Національна стратегія як аспект національної ідеї // Вісник Львівського університету. Серія міжнар. відносини. 2001. Вип. 6.
20. Пик С. “Особистісний чинник” у процесі прийняття зовнішньополітичних рішень в адміністрації президента Дж. Буша // Економіка та держава. Серія Політологія. 2020. № 2 (2).
21. Пик С. Вплив “особистісного чинника” на прийняття зовнішньополітичних рішень в адміністрації президента Б. Обама // Політикус. 2021. Вип. 4.
22. Пик С. Вплив «особистісного чинника» на прийняття зовнішньополітичних рішень в адміністрації президента Д. Трампа // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2022. Вип. 41.
23. Пик С. Вплив особистісного чинника на ухвалення зовнішньополітичних рішень в адміністрації президента США В. Клінтона // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія міжнар. відносини. 2021. Вип. 54 (2).
24. Пик С. Зовнішня політика адміністрації президента Д. Трампа на Близькому Сході (специфіка прийняття рішень) // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2022. Вип. 42.
25. Пик С. Фолклендська війна 1982 р. крізь призму “особистісного чинника” // Вісник Львівського університету. Серія міжнар. відносини. Вип. 46. Львів, 2019.
26. Пик С., Дюг С. “Геометрія” міжнародних відносин крізь призму “особливих відносин” США та Великої Британії // International Relations Review. 2019. Vol. 2, N 2.
27. Політологічний енциклопедичний словник. К.: Генеза, 1997.
28. Ребкало В. А., Валевський О. Л., Кальниш Ю. Г. Політична аналітика та прогнозування: навч. посібн. К.: Вид-во УАДУ, 2002.

29. Сало І. С. Сценаріотехніка в прогнозуванні. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: зб. матеріалів / за ред. М. М. Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006.
30. Седляр Ю. Аналіз та прогнозування зовнішньої політики: навч. посібн. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010.
31. Седляр Ю. О., Стадніченко О. І. Зовнішньополітичний аналіз: предметне поле дослідження та етапи становлення // Політикус. 2016. Вип. 1.
32. Шаповал В. М. Вищі органи сучасної держави. Порівняльний аналіз. К.: Програма Л, 1995.
33. Шепелєв М. А. Теорія міжнародних відносин: підручник. К.: Вища школа, 2004.
34. Baldwin D. A. *Economic Statecraft*. Princeton: Princeton University Press, 1985.
35. Beach D., Pedersen R. *Analyzing Foreign Policy*, 2d ed. London: Red Globe, 2020.
36. Brown C., Ainsley K. *Understanding International Relations*, 4th ed. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2009.
37. *Economic Interdependence and International Conflict* / ed. by E. Mansfield, B. Pollins B. Ann Arbor: University of Michigan Press, 2003.
38. Handrieder W. F. *Compatibility and Consensus: A Proposal for the Conceptual Linkage of External and Internal Dimensions of Foreign Policy* // *American Political Science Review* 61. 1967. Dec.
39. *International Politics and Foreign Policy: A reader in research and theory* / ed. by J. Rosenau. N. Y.: Free Press, 1961.
40. Janis I. L. *Victims of Groupthink. A psychological study of foreign-policy decisions and fiascoes*. N. Y.: Houghton Mifflin Company, 1972.
41. Jensen L. *Explaining Foreign Politics*. Temple University, 1982.
42. Jervis R. *Perception and Misperception in International Politics*. Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2017.
43. Kennedy P. *The Rise and Fall of the Great Powers: Economic Change and Military Conflict from 1500 to 2000*. New York: Random House, 1987.
44. Keohane R., Nye J. *Power and Interdependence*, 4th ed. Boston: Longman, 2012.
45. Kissinger H. *Diplomacy*. N. Y.: Simon & Schuster, 1994.
46. Krasner S. D. *International Regimes*. N. Y.: Cornell University Press, 1983.
47. Rodrik D. *The Globalization Paradox. Why Global Markets, States, and Democracy Can't Coexist*. Oxford: Oxford University Press, 2011.
48. Runyan A. S. *Global Gender Politics*, 5th ed. London: Routledge, 2018.
49. Stoessinger J. G. *Why Nations Go to War*. Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2010.
50. Sylvester C. *Feminist Theory and International Relations in a Postmodern Era*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
51. *Transnational Relations and World Politics* / ed. by R. Keohane, J. Nye. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1971.

Інтернет-джерела:

1. www.cfr.org – Офіційний сайт Ради з міжнародних відносин (США).
2. www.e-ir.info – Веб-сайт E-International Relations.
3. www.foreignaffairs.com – Веб-сайт журналу Foreign Affairs.
4. www.fpa.org – Офіційний сайт Асоціації зовнішньої політики (США).
5. www.fpri.kiev.ua – Офіційний сайт Інституту зовнішньополітичних досліджень (м. Київ)
6. www.ipsos-mori.com – Офіційний сайт Організації соціальних досліджень Ipsos MORI (Велика Британія).
7. www.rand.org – Офіційний сайт Корпорації РЕНД (США).
8. www.razumkov.org.ua – Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова

5. Теми та зміст лекційних занять навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Основні засади Аналізу зовнішньої політики

Лекція 1. (2 год)

Тема 1. Аналіз зовнішньої політики: основні аспекти.

Зовнішня політика у сучасному світі. Формування нового світового порядку, процес глобалізації, становлення доктрини гуманітарної інтервенції як основні характеристики міжнародної ситуації.

Виклики для сучасної міжнародної системи, їх вплив на сутність зовнішньої політики. Варіативність зовнішньої політики. Зв'язок зовнішньої політики із зовнішньою економічною політикою.

Процес вироблення зовнішньої політики. Значення понять “actor”, “agent”, “agency”, “structure”, їх співвідношення. Суб'єкти сучасної зовнішньої політики.

Типи залежності внутрішньої і зовнішньої політики. Призначення зовнішньої політики як один з об'єктів Аналізу зовнішньої політики.

Процес прийняття рішень у контексті Аналізу зовнішньої політики.

Лекція 2. (2 год)

Тема 2. Виконавці зовнішньої політики.

Глава уряду і міністр закордонних справ як головні впливові особи у зовнішній політиці, специфіка їхньої роботи. Моделі співпраці між главою уряду і міністром закордонних справ.

Колегіальні органи впливу у зовнішній політиці. Роль кабінету у процесі вироблення зовнішньої політики. Особливі можливості та характер впливу розвідувальних служб на зовнішню політику.

Політичні лідери і політична еліта, їхнє оточення. Особливості взаємовідносин між політиками і державними службовцями. Еволюція бюрократичного апарату.

Міністерство закордонних справ як основний механізм вироблення зовнішньої політики, його функції. Конкуренти міністерства закордонних справ у процесі вироблення зовнішньої політики.

Бюрократія та адміністрування зовнішньої політики.

Лекція 3. (2 год)

Тема 3. Процес прийняття рішень у зовнішній політиці.

Раціональність акторів у процесі прийняття рішень, її різновиди. Індивідуальна і колективна раціональність. Ефект “раціональної ірраціональності”.

Вплив психологічного чинника на раціональність акторів. Концепція М. Вебера про харизму. Особливості суб'єктивного сприйняття у процесі прийняття рішень. Причини неправильного (хибного) сприйняття. Теорія “когнітивного дисонансу” Л. Фестінгера.

Цілі акторів у процесі прийняття рішень, їхня диференціація. Вплив історичного мислення на характер прийняття рішень.

Неприйняття рішень у зовнішній політиці, його причини.

Лекція 4. (2 год)

Тема 4. Імплементация рішень у зовнішній політиці.

Імплементация рішень як невід'ємна частина процесу вироблення політики. Перехід від рішення до дії. Вибір інструменту для реалізації рішення.

Значення сили у зовнішній політиці. Сила як засіб досягнення цілей, її межі і можливості. Сила як контекст, у якому діють актори зовнішньої політики. Баланс сил і баланс інтересів.

Засоби зовнішньої політики. Характеристика hard і soft power. Співвідношення ресурсів, можливостей та інструментів для реалізації політики.

Дипломатія як один з основних інструментів зовнішньої політики, її функції. Військова сила як резервний інструмент для досягнення цілей, ризику її застосування. Можливості і потенціал економічної могутності у контексті зовнішньої політики. Характеристика економічних санкцій. Вплив культури і пропаганди на реалізацію зовнішньополітичних рішень.

Особливості міжнародного середовища як простору здійснення зовнішньої політики, його системність і багаторівневність. Матеріальні і напівматеріальні умови міжнародного середовища, їх вплив на специфіку імплементации зовнішньополітичних рішень.

Змістовий модуль 2: Прикладний характер Аналізу зовнішньої політики

Лекція 5. (2 год)

Тема 5. Зовнішня політика і транснаціональні актори.

Глобальна політична взаємозалежність, її характерні риси та вплив на акторів зовнішньої політики. Способи пристосування акторів до міжнародного середовища.

Природа транснаціонального середовища, співіснування у ньому держав і транснаціональних акторів. Характер транснаціональних відносин.

Класифікація транснаціональних акторів. Форми відносин між державами і транснаціональними акторами, можливості та обмеження для залучених сторін.

Способи впливу транснаціональних акторів на зовнішню політику держав. Моделі міжсуспільних зв'язків, їхня характеристика.

Лекція 6. (2 год)

Тема 6. Внутрішні чинники життєдіяльності держави та їх вплив на зовнішню політику.

Характеристика внутрішнього середовища держави, його можливості та обмеження у контексті зовнішньої політики. Основні актори внутрішнього середовища.

Співвідношення і взаємодія законодавчої і виконавчої влади в державі. Моделі конституційних структур та їх вплив на зовнішню політику. Внутрішньополітичний режим і характер його поведінки на міжнародній арені.

Зовнішня політика і соціальна верства, що її здійснює. Роль суспільства у виробленні зовнішньої політики. Відповідальність акторів зовнішньої політики перед суспільством. Парламентський контроль і контроль з боку електорату.

Рівень розвитку держави як визначальний чинник її поведінки на міжнародній арені. Внутрішня стабільність держави, спроможність дотримання зовнішніх зобов'язань. Формування внутрішньої культури та її вплив на зовнішню політику.

Лекція 7. (2 год)

Тема 7. Зовнішня політика і громадянське суспільство. Групи інтересів.

Громадська думка як чинник впливу на зовнішню політику. “Масова” громадська думка і думка меншості, обізнаної із зовнішньою політикою. Характер взаємодії політичних акторів і громадської думки.

Референдум та його значення для вироблення зовнішньої політики. Способи впливу громадської думки на зовнішню політику.

Соціальні групи, їхні функції в суспільстві. Мета і цілі груп тиску, груп інтересів і груп мотиву. Роль політичного лобі у процесі вироблення зовнішньої політики.

Засоби масової інформації як основний провідник впливу між політичними акторами і суспільством. Специфіка роботи ЗМІ у контексті зовнішньої політики, можливості маніпулювання і дезінформування. Способи впливу ЗМІ на зовнішню політику.

Лекція 8. (самостійне опрацювання)

Тема 8. Особливості сучасної зовнішньої політики.

Новий вимір зовнішньої політики. “Взаємопроникнення” внутрішнього і зовнішнього середовищ. Створення “зовнішньої” периферії. Інтернаціоналізація внутрішньої політики.

Можливості акторів зовнішньої політики і здатність діяти. Співіснування зовнішньої політики і міжнародних стратегій транснаціональних акторів.

Межі вибору акторів зовнішньої політики при прийнятті рішень.

Реструктуризація зовнішньої політики та її конкурентоздатність.

Відповідальність акторів зовнішньої політики перед міжнародною спільнотою. Легітимний, ідентичний, етичний виміри відповідальності. Питання інтересу і моралі у зовнішній політиці.

Лекція 9. (4 год)

Тема 9. Прогностична функція Аналізу зовнішньої політики.

Взаємозв’язок політичного аналізу і політичного прогнозування, їхнє значення для сучасної зовнішньої політики.

“Передбачення”, “прогнозування”, “прогноз” як послідовні етапи прогностичного дослідження. Особливості здійснення передбачення.

Основні методи політичного прогнозування. Метод колективної експертної оцінки. Брейнстормінг (“мозковий штурм”). Метод Дельфі.

Типологізація і види політичних прогнозів. Алгоритм підготовки зовнішньополітичного прогнозу та його верифікація.

Парадокс самоздійснення і самоспростування прогнозу.

Прикладний характер зовнішньополітичного прогнозування.

6. Теми та зміст семінарських занять навчальної дисципліни. Література

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Аналіз зовнішньої політики: основні аспекти (2 год)

1. Основні об'єкти Аналізу зовнішньої політики.
2. Характеристика процесу вироблення зовнішньої політики.
3. Становлення доктрини гуманітарної інтервенції.
4. Гібридна війна, її характеристики.

Джерела для підготовки:

1. Гібридна війна: in verbo et in praxi: монографія / Донецький національний університет імені Василя Стуса / під заг. ред. проф. Р.О. Додонова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017.
2. Дерев'янка І. П. Гібридна війна як різновид асиметричних дій // Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. 2023. Вип. 11.
3. Мальський М., Занько Ю., Мацях М. Проблеми наукового дефініювання та особливості наукової інтерпретації поняття зовнішньої політики // Вісник Львівського університету. Серія міжнар. відносини. 2004. Вип. 11.
4. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин: підручник. 4-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2011.
5. Мотиль В. І. Гуманітарна інтервенція та міжнародне право: теорія і практика. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
6. Розумюк В. М. Еволюція постбіполярного світу: проблеми і перспективи // Проблеми міжнародних відносин. Зб. наук. праць. К.: КиМУ, 2012.
7. Шепелєв М. А. Теорія міжнародних відносин: підручник. К.: Вища школа, 2004.
8. Alden Ch., Aran A. Foreign Policy Analysis. New approaches, 2d ed. London, N. Y.: Routledge, 2017.
9. Hill C. The Changing Politics of Foreign Policy. – N.Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
10. Hudson V. M. Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.
11. Morin J. F., Paquin J. Foreign Policy Analysis. A Toolbox. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.
12. Rethinking Foreign Policy Analysis. States, Leaders, and the Microfoundations of Behavioral International Relations / ed. by S. G. Walker, A. Malici, M. Schafer. London, N. Y.: Routledge, 2011.

Тема 2. Виконавці зовнішньої політики (2 год)

1. Моделі співпраці між главою уряду і міністром закордонних справ, їхня характеристика.

2. Оточення політичних лідерів. Функції особистих радників, формальних і неформальних кабінетів.
3. Особливості впливу розвідки на зовнішню політику.
4. Бюрократичний апарат та адміністрування зовнішньої політики.

Джерела для підготовки:

1. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. К.: Либідь, 1998.
2. Пик С. М. Таємна дипломатія і розвідка у міжнародних відносинах: підручник. Львів: ЛНУ, 2017.
3. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: підручник / В. М. Репецький. Львів: Біблос, 2002.
4. Davis J. Enduring Continuity and Endless Change in the British Civil Service // *The Political Quarterly*. 2005. Vol. 76. Issue 1.
5. Hill Ch. *Cabinet Decisions in Foreign Policy: the British Experience, October 1938 – June 1941*. Cambridge: Cambridge University Press, 1991.
6. Hill Ch. *The Changing Politics of Foreign Policy*. N. Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
7. Hudson V. M. *Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory*, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.
8. Morin J. F., Paquin J. *Foreign Policy Analysis. A Toolbox*. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.
9. Putnam R. D. *Diplomacy and Domestic Politics: the Logic of Two-Level Games* // *International Organization*. 1988. Vol. 42. No. 3.

Тема 3. Процес прийняття рішень у зовнішній політиці (2 год).

1. Раціональність та ірраціональність у зовнішній політиці.
2. Особливості психологічного простору, яким послуговуються актори при прийнятті рішень.
3. Цілі акторів у процесі прийняття рішень, їхня характеристика.

Джерела для підготовки:

1. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / М. Вебер; пер. з нім. – К.: Основи, 1998.
2. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин: підручник. 4-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2011.
3. Greenstein F. I. *Personality and Politics: Problems of Evidence, Inference and Conceptualization*. 3rd ed. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1987.
4. Hill Ch. *The Changing Politics of Foreign Policy*. N. Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
5. Hudson V. M. *Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory*, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.

6. Janis I. L. Victims of Groupthink. A psychological study of foreign-policy decisions and fiascoes. N. Y.: Houghton Mifflin Company, 1972.
7. Jervis R. Perception and Misperception in International Politics. Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2017.
8. Mandel R. The desirability of irrationality in foreign policy making: A preliminary theoretical analysis // Political Psychology. 1984. 5(4).
9. Morin J. F., Paquin J. Foreign Policy Analysis. A Toolbox. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.
10. Nozick R. The Nature of Rationality. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1994.

Тема 4. Імплементация рішень у зовнішній політиці (2 год).

1. Можливості та обмеження для імплементации зовнішньополітичних рішень.
2. Значення сили у контексті Аналізу зовнішньої політики. Hard і soft power.
3. Основні інструменти реалізації зовнішньої політики.
4. Характеристика міжнародного середовища у контексті Аналізу зовнішньої політики.

Джерела для підготовки:

1. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин: підручник. 4-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2011.
2. Озадовський А. Превентивна дипломатія в сучасному світі // Політика і час. 1995. № 3.
3. Пик С., Дюг С. “Геометрія” міжнародних відносин крізь призму “особливих відносин” США та Великої Британії // International Relations Review. 2019. Vol. 2, N 2.
4. Baldwin D. A. Economic Statecraft. Princeton: Princeton University Press, 1985.
5. Diplomacy at the Highest Level. The Evolution of International Summitry / ed. by D. H. Dunn. London: Macmillan, 1996.
6. Economic Interdependence and International Conflict / ed. by E. Mansfield, B. Pollins B. Ann Arbor: University of Michigan Press, 2003.
7. Foreign Policy Implementation / ed. by Smith S., Clarke M. London: George Allen & Unwin, 1985.
8. Hill Ch. The Changing Politics of Foreign Policy. N. Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
9. Hudson V. M. Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.
10. Morin J. F., Paquin J. Foreign Policy Analysis. A Toolbox. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.
11. Sułek M. Potęga Państw. Modele i Zastosowania. Warszawa: Rambler, 2013.

Змістовий модуль 2: Прикладний характер Аналізу зовнішньої політики

Тема 5. Зовнішня політика і транснаціональні актори (2 год).

1. Порівняльний аналіз міжнародного і транснаціонального середовищ.
2. Характер взаємодії держав і транснаціональних акторів.
3. Можливості і способи впливу транснаціональних акторів на зовнішню політику держав.

Джерела для підготовки:

1. Погорська І. Неурядові організації в зовнішній політиці США // Віче. 2008. № 4.
2. Рогач О. І. Транснаціональні корпорації. К.: Київський університет, 2009.
3. Bringing Transnational Relations Back In: Non-State Actors, Domestic Structures and International Institutions / ed. by Th. Risse-Kappen. Cambridge: Cambridge University Press, 1995.
4. Hill Ch. The Changing Politics of Foreign Policy. N. Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
5. Hudson V. M. Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.
6. Morin J. F., Paquin J. Foreign Policy Analysis. A Toolbox. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.
7. Non-State Actors in World Politics / ed. by D. Josselin, W. Wallace. Basingstoke: Palgrave, 2001.
8. Rosenau J. Linkage Politics: Essays on the Convergence of the National and International System. London: Free Press, 1969.
9. Transnational Relations and World Politics / ed. by R. Keohane, J. Nye. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1971.

Тема 6. Внутрішні чинники життєдіяльності держави та їх вплив на зовнішню політику (2 год).

1. Чинники внутрішньополітичного стану держави, що визначають характер її зовнішньої політики.
2. Прямий та опосередкований вплив суспільства на вироблення зовнішньої політики.
3. Відповідальність та підзвітність акторів зовнішньої політики.

Джерела для підготовки:

1. Зовнішньополітичні доктрини і стратегії: навч. посібн. / М. Г. Капітоненко, Г. М. Перепелиця, С. П. Галака та ін.; за ред. Г. М. Перепелиці. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021.
2. Копиленко М. Л., Чумак В. М. Внутрішні фактори зовнішньої політики. К.: НІСД, 1997.

3. Рудич Ф. Політичний режим і народовладдя: методологічний контекст // Віче. 2011. № 17.
4. Handriender W. F. Compatibility and Consensus: A Proposal for the Conceptual Linkage of External and Internal Dimensions of Foreign Policy // American Political Science Review 61. 1967. Dec.
5. Hill Ch. The Changing Politics of Foreign Policy. N. Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
6. Hudson V. M. Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.
7. Krasner S. D. International Regimes. N. Y.: Cornell University Press, 1983.
8. Morin J. F., Paquin J. Foreign Policy Analysis. A Toolbox. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.
9. Putnam R. D. Diplomacy and Domestic Politics: the Logic of Two-Level Games // International Organization. 1988. Vol. 42. No. 3.
10. Runyan A. S. Global Gender Politics, 5th ed. London: Routledge, 2018.
11. Sylvester C. Feminist Theory and International Relations in a Postmodern Era. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
12. The Domestic Sources of Foreign Policy / ed. by J. Rosenau. N. Y.: Free Press, 1967.
13. Yaniv A. Domestic Structure and External Flexibility: a systemic restatement of a neglected theme // Millennium: Journal of International Studies. 1979. Vol. 8. No. 1.

Тема 7. Зовнішня політика і громадянське суспільство. Групи інтересів (2 год).

1. Формування громадської думки та її значення для зовнішньої політики держави.
2. Специфіка роботи і функції політичного лобі.
3. Можливості та обмеження впливу ЗМІ на зовнішню політику.

Джерела для підготовки:

1. Митко А.М. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері // Наук. вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1.
2. Міщенко А. Б. Зовнішня політика крізь призму громадської думки // Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. 2018. №1.
3. Hill Ch. The Changing Politics of Foreign Policy. N. Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
4. Hudson V. M. Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.
5. Moore D. W. The Superpollsters: How They Measure and Manipulate Public Opinion in America. 2d ed. N. Y.: Four Walls Eight Windows, 1995.
6. Morin J. F., Paquin J. Foreign Policy Analysis. A Toolbox. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.

7. www.cfr.org – Офіційний сайт Ради з міжнародних відносин (США).
8. www.fpa.org – Офіційний сайт Асоціації зовнішньої політики (США).
9. www.ipsos-mori.com – Офіційний сайт Організації соціальних досліджень Ipsos MORI (Велика Британія).

Тема 8. Особливості сучасної зовнішньої політики (самостійне опрацювання).

1. Зовнішня політика як показник внутрішньополітичної сутності держави.
2. Межі раціонального вибору у зовнішній політиці.
3. Міжнародна відповідальність акторів зовнішньої політики.

Джерела для підготовки:

1. Зовнішньополітичні доктрини і стратегії: навч. посібн. / М. Г. Капітоненко, Г. М. Перепелиця, С. П. Галака та ін.; за ред. Г. М. Перепелиці. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021.
2. Шепелєв М. А. Теорія міжнародних відносин: підручник. К.: Вища школа, 2004.
3. Ethics and Foreign Policy / ed. by K. E. Smith, M. Light. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
4. Hanrieder W. F. Compatibility and consensus: a proposal for the conceptual linkage of external and internal dimensions of foreign policy // American Political Science Review. 1967. Vol. 61. No 4.
5. Hill Ch. The Changing Politics of Foreign Policy. N. Y.: Palgrave Macmillan, 2003.
6. Hudson V. M. Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory, 2d ed. N. Y., Toronto: Rowman & Littlefield, 2014.
7. Kennedy P. The Rise and Fall of the Great Powers: Economic Change and Military Conflict from 1500 to 2000. New York: Random House, 1987.
8. Keohane R., Nye J. Power and Interdependence, 4th ed. Boston: Longman, 2012.
9. Morin J. F., Paquin J. Foreign Policy Analysis. A Toolbox. N.Y.: Palgrave Macmillan, 2018.
10. Rodrik D. The Globalization Paradox. Why Global Markets, States, and Democracy Can't Coexist. Oxford: Oxford University Press, 2011.
11. Rosecrance R. The Rise of the Virtual State: Wealth and Power in the Coming Century. N. Y.: Basic Books, 1999.

Тема 9. Прогностична функція Аналізу зовнішньої політики (2 год).

1. Структура політичного прогнозування та його базові принципи.
2. Метод Дельфі як один з методів політичного прогнозування.
3. Алгоритм підготовки зовнішньополітичного прогнозу.

Джерела для підготовки:

1. Андрусів В. В. Прогноз в політиці: розуміння, предмет, методологія здійснення. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: зб. матеріалів / за ред. М. М. Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006.
2. Ващенко К. О. Специфіка прогностичного забезпечення міжнародної політики // Політологічний вісник: зб. наук. праць. Вип. 37. К.: «ІНТАС», 2008.
3. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування: навч. посібн. К.: МАУП, 2005.
4. Зажигаєв Б. В. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики: навч. посібн. К.: КиМУ, 2010.
5. Коваленко А. Політичний аналіз і прогнозування. К.: Науковий світ, 2002.
6. Ребкало В. А., Валевський О. Л., Кальниш Ю. Г. Політична аналітика та прогнозування: навч. посібн. К.: Вид-во УАДУ, 2002.
7. Сало І. С. Сценаріотехніка в прогнозуванні. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: зб. матеріалів / за ред. М. М. Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006.
8. Седляр Ю. Аналіз та прогнозування зовнішньої політики: навч. посібн. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010.
9. Седляр Ю. О., Стадніченко О. І. Зовнішньополітичний аналіз: предметне поле дослідження та етапи становлення // Політикус. 2016. Вип. 1.
10. www.rand.org – Офіційний сайт Корпорації РЕНД (США).

7. Самостійна робота

Самостійна робота полягає в опрацюванні тематичної наукової літератури за темами семінарських занять. Також, з огляду на обмеження кількості аудиторних годин, студенти опрацюють тему 8 «Особливості сучасної зовнішньої політики» самостійно, після чого обговорюють її у межах дискусії на черговому семінарському занятті. Водночас у загальну кількість годин самостійної роботи включено і підготовку студентів до написання контрольної роботи (проводиться на семінарському занятті як підсумок опрацьованих перших чотирьох тем навчального курсу).

8. Контрольні питання

1. Аналіз зовнішньої політики, його основні складові.
2. Гібридна війна у контексті Аналізу зовнішньої політики.
3. Зовнішня і внутрішня політика: дилема взаємозалежності.
4. Характеристика і співвідношення понять: actor, agent, agency, structure.
5. Особливості сучасної зовнішньої політики.
6. Суб'єкти сучасної зовнішньої політики.
7. Глава уряду і міністр закордонних справ як основні виконавці зовнішньої політики, моделі співпраці між ними.
8. “Кабінет” як колегіальний орган з прийняття рішень у зовнішній політиці.

9. Оточення політичних лідерів. Функції тимчасових “кабінетів” та особистих радників.
10. Особливості впливу розвідки на зовнішню політику.
11. Становлення бюрократичного апарату, його вплив на зовнішню політику держави.
12. Бюрократія як організаційний процес адміністрування зовнішньої політики.
13. Функції міністерства закордонних справ, що стосуються зовнішньої політики держави.
14. Переваги і недоліки відносної автономії міністерства закордонних справ від урядових структур у виробленні зовнішньої політики.
15. Конкуренти міністерства закордонних справ у виробленні зовнішньої політики.
16. Оточення політичних лідерів і кадрові дипломати: співвідношення ролей при виробленні і здійсненні зовнішньої політики.
17. Процес прийняття рішень у контексті Аналізу зовнішньої політики.
18. Раціональність акторів у зовнішній політиці, її значення і різновиди.
19. Сутність позиції “неприйняття рішень” у зовнішній політиці.
20. Психологічний чинник та його роль у прийнятті зовнішньополітичних рішень.
21. Характеристика концепції про харизму М. Вебера.
22. Ірраціональність акторів у зовнішній політиці.
23. Особливості суб’єктивного сприйняття та його вплив на прийняття зовнішньополітичних рішень. Характеристика теорії “когнітивного дисонансу” Л. Фестінгера.
24. Вплив історичного мислення на прийняття зовнішньополітичних рішень.
25. Постановка цілей у зовнішній політиці, їхня характеристика.
26. Процес імплементації зовнішньополітичних рішень, його особливості.
27. Межі і можливості сили у зовнішній політиці. Hard і Soft power.
28. Співвідношення ресурсів, можливостей та інструментів у зовнішній політиці.
29. Функції дипломатії у контексті Аналізу зовнішньої політики.
30. Значення військової сили у контексті Аналізу зовнішньої політики, ризики її застосування.
31. Значення економічної могутності у контексті Аналізу зовнішньої політики.
32. Вплив культури і пропаганди на реалізацію зовнішньополітичних рішень.
33. Характеристика та особливості міжнародного середовища.
34. Матеріальні та напівматеріальні умови міжнародного середовища.
35. Глобальна політична взаємозалежність: сутність і функціональність.
36. Взаємозв’язок внутрішнього, зовнішнього і транснаціонального середовищ.
37. Класифікація транснаціональних акторів.
38. Форми відносин між державою і транснаціональними акторами.
39. Способи впливу транснаціональних акторів на зовнішню політику держави. Моделі міжсуспільних зв’язків.

40. Характеристика внутрішнього середовища держави у контексті Аналізу зовнішньої політики.
41. Моделі конституційних структур та їх вплив на зовнішню політику.
42. Внутрішньополітичний режим і характер його поведінки на міжнародній арені.
43. Прямий та опосередкований вплив суспільства на вироблення зовнішньої політики.
44. Відповідальність акторів зовнішньої політики перед суспільством.
45. Громадська думка як чинник впливу на зовнішню політику.
46. Групи інтересів та їх роль у процесі вироблення зовнішньої політики.
47. Специфіка діяльності політичного лобі.
48. Засоби масової інформації і можливості впливу на зовнішню політику.
49. Відповідальність акторів зовнішньої політики перед міжнародною спільнотою.
50. Становлення нового світового порядку, його характеристики.
51. Значення зовнішньополітичних прогнозних розробок у сучасних міжнародних відносинах.
52. Специфіка і принципи здійснення політичного передбачення.
53. Специфіка і принципи здійснення політичного прогнозування.
54. Методи політичного прогнозування (моделювання, екстраполяція, побудова сценаріїв).
55. Brainstorming як один з методів політичного прогнозування.
56. Метод “Дельфі” як один з методів політичного прогнозування.
57. Види прогнозів. Алгоритм підготовки прогнозної розробки.
58. Місце прогнозу у загальній схемі взаємозв’язків детермінації діяльності.
59. Парадокс самоздійснення і самоспростування прогнозу.
60. Методи верифікації прогнозів.

Примітка. Екзаменаційний білет містить два контрольні питання.

9. Принципи оцінювання знань студентів у межах курсу «Аналіз і прогнозування зовнішньої політики»

КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

Шкала оцінювання: ВНЗ, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліка	Залік	
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінка	Критерії оцінювання
E	Студент/студентка виявляє знання і розуміння основних положень теоретичного матеріалу. Дає правильні, але недостатньо осмислені відповіді. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, наводити окремі власні приклади на підтвердження власних думок.
D	Студент/студентка вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, дає загалом логічні відповіді, допускаючи при цьому окремі неточності.
C	Студент/студентка добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує основні положення із самостійною і правильною аргументацією.
B	Студент/студентка має повні, глибокі знання, здатний/здатна застосовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вміє аргументовано використовувати отримані знання в різних ситуаціях, самостійно знаходити інформацію, ставити і розв'язувати проблемні питання.
A	Студент/студентка має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

10. Засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовки студентів до виконання конкретних завдань. Форми проведення поточного контролю можуть охоплювати: усне опитування теоретичного матеріалу за темою заняття; доповіді студентів на семінарах (презентація); участь в дискусіях з проблемних питань і змістовні доповнення на семінарах; поточні контрольні роботи з окремих тем семінарських занять.

До форм *контролю самостійної роботи*, який здійснюється під час семінарських занять належать: заслуховування відповідей на запитання за визначеною темою, перевірка опрацювання тем і завдань, поданих на самостійне опрацювання.

Підсумковий контроль здійснюється з метою оцінювання результатів навчання на окремих етапах і передбачає виконання контрольної роботи після опрацювання змістових модулів.

Підсумковий контроль включає також *семестровий контроль*, який здійснюється у формі іспиту за обсягом навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ОКРЕМИМИ ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

	Форма семестрового контролю	
	Іспит	Залік
Поточний контроль (участь в дискусіях з проблемних питань і змістовні доповнення)	30%	-
Поточний контроль (контрольна робота)	-	
Підсумковий контроль (контрольна робота)	20%	
Іспит (письмова/усна форми)	50%	
Загалом	100%	